

Sasto lil

Buti	2
Bazikane informacie pal-i buti	2
Akceso pe butjako marketi	2
Treningo thaj studie	2
Aplikacie	2
Bazikane informacie pal-e aplikacie	3
Struktura e aplikaciaqi	3
Kontrakto vaś buti	4
Zakono e butjako	5
E takse thaj e socialo sekuritaki kontribucia	6
Kvalifikuime imigracia	6
Bazikane informacie pal-i imigracia e şukar butjarnengo	6
Vaś e profesionalcura	7
E butjarnenge	9
EU lole karte	10
Akceso ko butjako marketi vash kvalificirime personali e nasvalengo	10
Karta e şanseski	10
indepedenca	11

Buti

Bazikane informacie pal-i buti

Kames te keres butyi ando Njamco?

O akceso ko marketi e butjako zavisi kotar diferentno kondicie. Sar exemplo sode vrama shaj ashes ando Njamco thaj save kvalifikaciji si tut.

Akceso pe butjako marketi

O akceso ko butjako marketi zavisi kotar o bešipe ki Njamco. O bešipen regulisarel o akceso thaj e šajutnimata save trubun len vaś buti.

► **San tu katar o EU?** Akana bešes anθ-i Njamco thaj kames te keres buti? Tu šaj te keres kodo bi problemasqo. Sar EU-citizento sako manush shaj te kerel buchi ando Njamco bi restriksiengo.

► **Tu naślan ki Njamco ?** Tumaro statuso e bešipnasko sikavel te si tumen šajsaripen te keren buti.

Maj but informacie šaj te arakhen pen ko:

 [Integreat - Mure hakaja](#)

 [Integrato - imigracia e butjarnengo save si len šajutnimata](#)

Treningo thaj studie

Informacia pal- **o treningo** šaj te arakhel pes [kathe](#) .

Informacia pal- **o siklövipen** šaj te arakhel pes [kathe](#) .

Aplikàcie

Kamles te kezdis te keres treningo vaj te keres buti ki Njamco?

Trubul te rodes buti. I aplikàcia si kerdini anθ-o lil po lil vaj anθ-o interneto.

 Maj but buchake reklami phenen ande savi forma e aplikacia musaj te bishavel pe khaj o arbetsgivare. Tu šaj te arakhes vi maj but importante informàcie kathe. Anda kodo, ginav e reklama vash e buti sar maj mishto.

Rodes butyi?

But firmi shuven reklami pe buchia. Ande gazeta vaj po internet shaj arakhes butjake anonsura. Sar egzàmplo, anθ-i [Federalo Agència vaś e Butăqi rig](#) . Ande buchaki reklama skirij pe savi buci vaj utbildning tu manges. Vi phenel save ažutimata si e firma katar tute. Tu ka arakhes informacie kote thaj sar te keres aplikàcia.

San tu akhardo pe jekh intervju?

Atunchi e firma si interesime ande tute. Tu šaj te prezentisares tut kana vakeres. Mangav tumen te den dosta vrama te resen ko termino. Te aves sigurno te areses pe vrama vash o termino. Maj mishto si te gatisar tut but mishto anglal o intervju. Tu šaj te kides importante informácie pal-i firma. Vizitin o webrig thaj ginav e historija e kompanijaki. Arakh maj but pal-e produkturā vaj pal-e servisurā. Kames te sikaves tyiro intereso ande butyi? Pala kodo pučh pučhimata anθ-o vaxt e arakhipnasqo. Kado sikavel ke informulisardan tut thaj ke san motivovano.

Bazikane informacie pal-e aplikacie

Kamles te kezdis te keres treningo vaj te keres buti ki Njamco?

Trubul te rodes buti. I aplikacia si kerdini anθ-o lil vaj anθ-o interneto.

But firmi shuven reklami pe buchia. Ande gazeta vaj po internet shaj arakhes butjake anonsura. Sar egzàmplo, anθ-i [Federalo Agència vaś e Butāqi rig](#). Ande buchaki reklama skirij pe savi buci vaj utbildning tu rodes. Vi phenel so ažukerel e firma katar tute. Kothe arakhes informacia khaj thaj sar te rodes.

San tu akhardo pe jekh intervju?

Atunchi e firma si interesime ande tute. Tu šaj te prezentisares tut kana vakeres. Mangav tumen te den dosta vrama te resen ko termino. Te aves sigurno te areses pe vrama vash o termino. Maj mishto si te gatisar tut but mishto anglal o intervju. Tu šaj te kides importante informácie pal-i firma. Vizitin o webrig thaj ginaven e kompanijaki historija. Arakh maj but pal-e produkturā vaj pal-e servisurā. Kames te sikaves tyiro intereso ande butyi? Pala kodo pučh pučhimata anθ-o vaxt e arakhipnasqo. Kado sikavel ke informulisardan tut thaj ke san motivovano.

Struktura e aplikaciaqi

💡 Maj but buchake reklami phenen ande savi forma e aplikacia musaj te bishavel pe khaj o arbetsgivare. Tu šaj te arakhes vi maj but importante informácie kathe. Anda kodo, ginav e reklama vash e buti sar maj mishto.

Jekh aplikacia si kerdini katar trin kotora:

Lil palal o lil

Ano tumaro personalno lil, prezentirinen tumen skurto. Tu phenes sostar san lačo vaś i putardi pozicia. Sar egzàmplo, deskriptisaren save eksperiencurā sas tumenqe. Arakh pal-i firma thaj deskriptisar sostar kames te keres buti odothe. Tumaro lil trubul te avel pe jekh rig. Xramosaren tumaro lil kana bičhalen les po lil. Si but šablone thaj žutipe po interneto. Si importantno te na numa lel pes vareso. Tumaro lil trubul te avel lačo tumenge thaj e poziciake.

CV

O CV sikavel sa tumari eksperienca. Si kerdo sar baro skafidi. Xramosar katar kana ži kana kerdan buti anθ-i savi firma. Xramosar kaj agorisardan tiro treningo vaj studije. Iskirisar kaj phirdan ande shkola thaj savi shkolaki kvalifikacija line. Tu na trubul te thoves jekh fotografia

pe tiro CV, numa but firme kamen te thoves les. Uni firmi chi keren kado. Tu šaj te keres jekh CV pe [Europass](#) webrig. O than si ande but shiba. Tu des tire detalura. Tu xramosares tele tire eksperienciji. Po agor ka len tumaro CV. Le CV-a dikhen pes diferentno ano sako them. Si importante te hasnis o formato savo si kerdo ki Njamco. Tu šaj te alosares o lačo formato anθ-o Europass.

Certifikàtură thaj doša

Si importante te bičhalen kopie tumare sertifikàturenqe (na originalură!). Le sertifikàtură si len tumaro škòlaqo lil, tumaro diploma thaj butăqe referènce katar o nakhlo. E sertifikàtură trebal te aven anθ-i njamcicko vaj anθ-i anglikani čhib. Te si tumare sertifikàtură anθ-i aver čhib, keren te aven bolde e sertifikàtură. Vi bičhalen dokazi pal-e praktikàcie, maj dur treningură save šaj te aven importante vaš kadaja pozicia, thaj sertifikàtură katar tumaro kurso vaš o germanikano čhibăripen. Butivar ka len rekomendaciake lila vaj referencije katar anglune butja vaj praktike. Butivar si lače te thoves kadala ki jekh aplikacia. Ande buchaki reklama skirij pe sar trobuj te rodes. Anda kodo, ginaven mishto e butjako reklamo

Informacie pal-o prinžaripen tumare sertifikàturenqo šaj te arakhen pen [kathe](#) .

Save forme si e aplikàciaqe?

Ande xramosardi forma

Pala kodo bishaven e aplikacia pe kodi adresa so si ramome ande buchiaki reklama. Ferik ke but firmi chi kamen te len jek skirime aplikacia po mail. Anda kodo dikh pe reklama pe buchi te dikhes vaj si varisoski informacia kote.

e-mail

But aplikacie akana si bičhalde prekal o e-mail. Skanirinen tumare dokumentura. Kombinir tumaro lil, CV thaj sertifikàtură anθ-jekh PDF lil. Mangav tumen te bičhalen kadava PDF lil sar jekh phanglipe e e-mailosqe. Xramosar jekh tikno tèksto anθ-o e-mailo kodolesqe savo ka lel tiri aplikàcia.

Online

Le bare firmi si len pengo webbplatso kaj musaj te rodes. Tu trubul te registris tut odothe tire e-mail adresasa. Pala kodo šaj te thoves tiri aplikàcia odothe. Mangav tumen te dikhen te trubul te konfirmisaren tumari registracia palal. Ano maj but kazura odova si o lil. Tu šaj te arakhes lače šajutnimata te keres aplikàcia ko [Planet Occupation](#) .

Pe [VHS siklövipnasqo portalo “Me kamav te siklövav germanikani čhib”](#) thaj anθ-o [webrig e Goethe Institutesqo “Njamcicko čhib vaš tumenθe”](#) ka arakhen exercisie anθ-i tema e aplikacienqi thaj anθ-i profesionalo lumja anθ-o sasto. Akava ka zutil tut te siklövves vareso pal-i lumja e butăqi thaj te lačhares tire germanikane šajutnimata.

Kontrakto vaš buti

Kana kezdis jekh buci si te les jekh buciako kontrakto. O kontrakto e butjako reguliril e maj importantne kondicie vash tumari buti. Kote skrij pe sode love zarobis, kana keres buchi thaj sode pushimata les. Duj riga – butjarne thaj butjarne – musaj te inkren pe pala kadala kontraktura. O kontrakto avela legalno validno kana si tut o lil. Na xramosar o kontrakto ži kana na hačares lesqo sasto.

Tipuria le kontrakturenqe

Permanentno butjako kontrakto

Jekh permanentno kontrakto e butjako naj les specifično agor. Si obično jekh probaciaqo vaxt trin vaj šov čhona. Tela kadi vrama shaj e buchaki relacia te avel tele phandadi sigo. O butjarno shaj te phagel o kontrakto. Sar butjarno, šaj vi te phagel o kontrakto. Palal o vaxt e probàqo, jekh permanento butäqi relacia astarel pes. Ano akava butjako phanglipe isi obično maj lungo protekcia mamuj o mukhipe. E butjake vrama si generalno maj but 40 chasura ando kurko.

Kontrakto vaš buti vaš jekh vaxt

Te si tut jekh butjako kontrakto pe jekh vaxt, tiri butjarimaski relacia ka agoril pes pe jekh data savi si kerdini. O agorisardipe na si trubujipe vash akava. Sar regulo musaj te registrulis tut sar manush so rodel buchi ande arbetsförmedlingen trin shon angla o agor pe chiro kontrakto.

Mini buti

Si tut jekh tikno buti? Tu šaj te keres maj but 520 € anθ-o čhon bi te počines o takso.

Buti po tikno vaxt

E buchi pe deltid znachij te keres buchi maj cera chasura ando kurko sar te kerdan buchi full-time. E buti sasti vrama si obično te kerel pes buti 35-40 chasura ano kurko, a e buti kotar o tikno vaxt si butivar maškar 10 thaj 30 chasura ano kurko. Kana keres buti po tikno vaxt san pherdo sigurimo. Kado znachi ke pochines love pe sjukförsäkring, pensionsförsäkring thaj kaver insuranciji. Kana keres buchi dopash vrama si tut maj but chachimata thaj san maj feder insurovano sar kusa jekh mini-buchi. Ano tikno buti si len maj cikne butja, numa vi maj cikni protekcia.

Buti sasti vrama

Buchi pe intrego vrama znachij te keres buchi mashkar 35-40 chasura ando kurko. Te keres buti sasti vrama san pherdo insuràcia. Kado znachi ke pochines love pe sjukförsäkring, pensionsförsäkring thaj kaver insuranciji. Ka del jekh stabilno inkomesti, numaj vi mangel but vrama.

Zakono e butjako

Bazura pala butjako zakono

Ando Njamco si zakonura so regululin thaj protektulin e buciarenghe chachimata.

Kadala si, sar egzàmplo:

- Vrama e butäqi

- Pokinipen
- Vakànca
- Protekcia mamuj o ćhnavipen
- buti e sindikaturenqi
- Protekcia ano than e butjako

Maj but informacie pal-o butjarimasko zakono śaj te arakhen pen [kathe](#) .

Zakono e butjako - Ilegalno buti

E mini-butja naj ilegalno buti sade kana si registrime. Ilegalno buti, ko aver rig, si ilegalno.

Si tut buti savi si pochindi po skato thaj si pochindi. Tumaro arbetsgivarechi registrulin tumari buchi ando skatteverket vaj ande sjukförsäkringsbolag. Kado znachi ke chi pochines skatto vaj socialni kontribuciji.

! Akava si **illegalno** buti! Tu ka aves shtrafo thaj phandipe!

Les socialni love vaj bi buchake love thaj keres buchi ande sa kodi vrama? Pala kodo musaj te des opre chi buchi khaj o Socialförmedlingen, khaj o arbetsförmedlingen vaj khaj o arbetscentral.

💡 E mini-butja naj ilegalno buti sade kana si registrime.

E takse thaj e socialo sekuritaki kontribucia

Sako butjarno ki Njamco del **kotor katar piri počina sar takse** . O federalno gavermento, le thema thaj le forura keren buti kadalesa te finansirinen pire koshti. E butjarne si len obligacia te pochinen socialno kontribucie vash pire butjarne. Kadala socialo kontribucie finansirinen o socialo sistemo ande Njamco. Kado systemo garantulij ke si te les love katar o them te naj tut buchi.

Identifikaciao gin e taksengo

O **skattosko ID si jekh 11-cifrengo numero** thaj si hasnime vash o pokinipe. **O numero si validno vash sasto tumaro jivdipe** . Le myndigheter shaj mindig te hasnin kado numero te identifikulin tut. Tumaro butjako than mangel akava numero. Naj tut kadava gin anθ-e tire registrură? Tu shaj les o numero korkori katar o registraciako ofiso. Tu śaj vi te pućhes tut online kathe: [Federalno Centralo Tax Office](#) .

Socialno Sekuritatosko Numero

Trubul tut jekh socialno siguripasko numero te shaj arakhes buti. Tu ka les o socialno siguripasko numero katar tiri nasvalimaski insurància.

Kvalifikuime imigracia

Bazikane informacie pal-i imigracia e śukar butjarnengo

Mangipe e šajutnimatenqo thaj e butäqo anθ-i Njamco

Ka ovel skurto e kvalificirime butjarnenge ki Njamco ko avutnipe. But manush si phure thaj djan ande pensia. Von na maj keren buti. Tumaro žanipen si xasardo. Sako bersh mankil kharing le 400 000 skiljime buchara pe buchako marketi ando Njamco. Ando Bochum avna but manush ande pensia thela kadal 10 bersh. Te šaj te kompenzisarel pes kadava xasaripe e šukar butjarnengo, e manuša katar aver thema musaj te aven anθ-i Njamco thaj anθ-o Bochum. Tumaro profesionalno džanglipe thaj diferentno džanglimata trubun ando Bochum.

O Bochum putarel nevo than

“Bahtalo te bešes – neve bešutne vaš o Bochum” ka ovel o anav e forosko nevo kontakto punkto. Si kerdo te žutil te anen pes e šukar butjarnen ki Njamco.

Specialistikane institucie, autoriteta thaj aver organia keren buti khetane ano fremo e Skilled Immigration Act-esko. Von keren jekh aliansa. O ciljo si te zutin e manushen thaj e skiljime buchara te resen ando Bochum thaj pe njamcicko buchako marketo. Te kerel pes godo, e neve kvalificirime butjarne trubun te hatjaren pes baxtale thaj komforno ki Bochum.

Zakono pal-i Imigracia e Kvalifikuime

Si jekh zakono ando Njamco. O zakono si kerdo te avel maj letko e skiljime bucharengi te aven ando Njamco. O zakono akharel pes [Skilled Immigration Act](#). Maj but informacie šaj te arakhen pen kathe:

 [Keren la anθ-i Njamco](#)

 [Jekh sigo test e opciengo](#)

Save si e profesie save si ande mangipe ki Njamco?

But kvalificirime butjarne ka roden pe ko akala profesionalno grupe ko avutnipe. Kadala profesie si vi akharde sar skurto profesie. Tu šaj te arakhes jekh dikhipen kadale profesienqo [kathe](#).

Vaš e profesionalcura

Kana san avrutno šukar butjarno?

Tu san **avritthemutno kvalificirime butjarno** te si tut **universitetosko diplomo** vaj **kvalificirime profesionalno treningo** ande tiro them. I duripe e treningosqo trubul te avel maj cira duj berša. Numaj atunči ka avel tut kvalifikuime profesionalno treningura telal o Njamcicko zakono. Tu san vi specialisto te si tut **kvalifikacia vash profesia**.

 O profesionalno treningo si vi butivar akhardo treningo.

Generalo informacie pal-o pučipen e kvalifikuime butjarnengo šaj te arakhen pen anθ-i webrig e Federalne Avrutne Ofisosqi [kathe](#) .

Prinžaripen sar specialisto

Manges te aves pindžardo sar specialisto?

Trubul te rodes prinžaripen. Tumare kvalifikacie trubun te aven pindžarde katar o responsibilo organo ki Njamco. Akava ka dikhel te si ke tumare kvalifikacie si phangle e Njamcikane nivelosa. Te žal sa mišto, ka les konfirmacia kaj tiri kvalifikacia si pinzardi.

Informacia vash o pindjaripe e edukaciake thaj profesionalno kvalifikaciengo shaj te arakhel pes [kate](#) .

Intjaripe ano butjako marketi

Kamles te keres buti sar specialisto?

O andre gelipe pe butjako marketi si kerdo maj lokho e kvalificirime butjarnenge. E šukar butjarne musaj te sikaven kadala:

- Lačo prinžaripen e germanikane čhibăqo te šaj te keres buti anθ-i kadaja profesia. Normalno, trubun te džanen pes e Njamcikani čhib ko nivelo B1 ja maj lače.
- Kvalifikacia savi si pindžardi ki Njamco
- Specifiko butjako ofërto
- Jekh butjako kontrakto

Kvalifikuime butjarne saven si len universitetoske diplome

Si tut universitetosko diplomo thaj kames te keres butyi?

E kvalificirime butjarne saven si universitetosko diplomo shaj te keren buti ande profesie save trubun treningo vaj studiribe. Kado znachi ke shaj keres buchi ande jek buchi kaj pashol chire studiji vaj ande jek kaver kvalificovano profesia.

Vash o [EU Blue Card](#), e buti musay te ovel sar tumare kvalifikacie.

Specialistura save si len profesionalno treningo

Si tut treningo thaj kames te keres buti?

E treningosa šaj te keres buti anθ-e savi godi kvalifikuime profesia. Kodo znacij ke kvalificovani buciara musaj te keren buci ande jekh buci khaj trobuj utbildning.

Andre te rodes buti

Si tut treningo? Akana rodes buti ki Njamco?

E kvalificirime butjarne saven si treningo shaj te aven andre ando Njamco. Tu šaj te žas andre ando Njamco te arakhes buti kathe. Tu les jekh permisia te bešes ži ka šov čhona.

Te keres godo trubul te inkres **kadala kondicie** :

- Kvalifikacia savi si pindžardi ki Njamco
- Te sigurisarel pes o živdipen
- Lačo prinžaripen e germanikane čhibăqo te šaj te keres buti anθ-i kadaja profesia. Normalno, trubun te džanen pes e Njamcikani čhib ko nivelo B1 ja maj lače.

Maj but informacie pal-o akceso k-o butăqo marketi šaj te arakhen pen [kathe](#) .

Viza vash o pindžaripe e avrutne edukaciake kvalifikaciengo

Si tut kvalifikacia? Numa, akava na sine pherdo pindžardo?

E priznaimaske vizasa šaj te žas ki Njamco te agorisares o prinžaripen. Te keres godo, trubul te aves ko kvalifikaciake mere ki Njamco. Sar exemplo, shaj vazdes chire shibake zanglipe vaj chire kvalifikaciji.

Maj but informacie pal-o prinžaripen e avrutne edukaciake kvalifikaciengo šaj te arakhen pen [kathe](#) .

O lil e bešipnasko vaš e šukar butjarne katar o avrutno them

Kames te trajis permanentno ando Njamco?

E avrutne kvalificirime butjarne šaj te len jekh bešipnasko lil anθ-o Njamco palal štar berša. O permisia vash o beshipe si bi limitirimo beshipe. Kodo del tut shajipe te trajis thaj te keres buchi ando them permanentno.

Maj but informacie šaj te arakhen pen [kathe](#) .

Si tut e EU-esqi lole karta? Tu šaj te lel pes jekh permisia vaš o bešipen anθ-e maj lokhes kondicie.

E butjarnenge

Akcelerime proceso e kvalifikuime butjarnengo

Kamles te les jekh specialisto katar o avrutno them?

O akcelerime proceso e šukar butjarnengo šaj te skurtil o proceso katar o vaxt kana o šukar butjarno si konfirmisardo ži ko angluno dives e butăqo. Jekh eksplikàcia pal-e paša šaj te arakhel pes [kathe](#) .

Kamles suporto?

O imigraciako ofiso shaj te del tut sovli. Ka del suporto te oven pindžarde e specialistoske avrutne kvalifikacie. O imigraciako ofiso lel o aproviripe katar o Federalno Bućako Agencia. Akava trubul te shaj o specialisto te kerol buchi. Von vi dikhen e trubujimata vash e viza.

💡 Le prinžaripnasqe organurā si len numaj jekh časo vaxt te len jekh decizia. I Federalno Agencia vash Buti vi.

EU lole karte

Si tut univerzitetosko diploma thaj arakhljan buti ki Germania?

EU Blā kart si jekh uppehållstillstånd. Si **e akademikura** save aven avrial o EU save kamen te keren buchi ando EU. Anda EU-blākarta trubuj jekh univerzitetoski diploma thaj jekh buciako kontrakto. Trubul te keres minimalno summa love ki buti.

Akava minimalno summa zavisi kotar o limito e beršesko kontribuciako thaj varirinel kotar e profesia. Kado limito parudzol sako bersh. Kerel pes distinkcia maškar e butja save si ande buti thaj e terne profesionalcura sar vi sa e aver butja. Sar IT specialisto thaj specialisto biris te les Eu Blā karta vi te naj tut univerzitetosko diploma. E akanutne sume šaj te arakhen pen [kathe](#) .

Maj but akanutne informacie pal-o temato e EU-esqe lole kartenča šaj te arakhen pen [kathe](#) .

Aksesio ko butjako marketi vash kvalificirime personali e nasvalengo

O sektoro e nasvalengo si specialno afektirime katar o xasaripe e kvalificirime butjarnengo. Tu šaj te arakhes informacie pal-o butāqo marketo anθ-o sektoro e nasvalenqo [kathe](#) .

Nasvale asistentura katar trito thema

Kamles te keres buti sar asistento e nasvale manušengo te džas e nasvale manušenca thaj e manušenca saven trubul zutipe ki Germania? Aves anda jekh trito them?
E opcie vash viza vash akava tip e butjako shaj te arakhenpe [kate](#) .

Karta e šanseski

Kamles te žas and-o Njamco te rodes lači buti odothe?

I kartica e šanseski te arakhel pes buti an-i Njamco sas introducisardi. Si bazirime pe jekh sistemo e poenturengo. E selekciaqe kriteriumurā si:

- kalifikàcia
- žanipen e germanikane thaj anglikane čhibāqo
- Butjako eksperienca
- Referenca karing o Njamco
- E berša thaj o potenciàlo e romesqo vaj e živdipnasko amal

Maj but informacie pal-i kartica e šanseski šaj te arakhen pen [kathe](#) .

Tu šaj te arakhes jekh **korkoro-testo** vaš tire šanse te les jekh šansaqi karta [kathe](#) .

indepedenca

Kamles te aves korkoro-butjarno ki Njamco? Kamen te putren jekh bizniso?

O självständighet znachij ke varikon kerel buchi korkori thaj inkrel pesko bizneso. Zamas te kerel buchi jekhe shefosa o manush korkori lel decizia so te kerel, sode te kerel buchi thaj sode love te njerij.

Te kames te aves korkoro-butjarno ki Njamco, isi but butja save trubul te dikhes. Si but avantazhura te aves korkoro-butjarno, numa vi but rizika. Arakh maj but pal-e tire planură thaj len sovli. Pe aver riga ka arakhes bute čhibăqe informăciaqe thaj konsiliăqe centŭrură pal-i tema e korkorre butăqi.

 [Federalno Bućako Agencia - Biznes Start-up](#)

 [Ekonomikano barjaripe Bochum - Start-up Consulting](#)

 [Žutimos online "GründerZeiten"](#)

 [start-up portalo](#)

 [IQ Centro vaś Migrantosqi Ekonomia](#)

Si tut jekh temporarno phanglipe e bešipnasko vaj san inke ando proceso e azylosko?

Atunči o korkoro-butjaripe na si šajdo.